

Statistiken 2013

- flest hopp på tio år

Under 2013 gjordes 95594 fallskärmshopp i Sveriges fallskärmsklubbar. Man får gå tillbaka till 2003 för att hitta ett år då det gjordes fler hopp.

Text **Tomas Almbo**

Foto **Elof Wecksell (Team Fire)**

Säsongen 2013 var ett mycket bra hoppår, inte bara för att det gjordes fler hopp än vanligt, utan för att hoppandet ökade på alla områden. Det gjordes fler vanliga hopp, fler tandemhopp och fler elevhopp än året före.

Antalet skador under 2013 var det lägsta sett till perioden 2008-2013. Det som dock inte ökar är antalet medlemmar som i stort sett legat konstant de senaste fem åren. Antalet förnyade A-licenser och antal elever har sjunkit under några år men har nu stabiliserats.

Många klubbar ökade rejält

Endast fyra av Sveriges sjutton aktiva klubbar gjorde färre antal hopp under 2013 än under 2012, resterande klubbar ökade i antal hopp. Både i Smålands och

i Linköpings fallskärmsklubb gjordes fler hopp än vad som gjorts på sju år. Stockholms fallskärmsklubb och Fallskärmsklubben Aros satte båda hopprekord.

Den klubb som ökade mest procentuellt sett jämfört med året före var Söderhamns fallskärmsklubb med 244 procent. Umeå fallskärmsklubb passerade för andra gången i klubbens historia 2 000 hopp, senast var rekordåret 1991 med 2 242 hopp. Klubben har jobbat hårt för att öka hoppmängden, bland annat genom att köpa ett nytt flygplan.

Stockholms fallskärmsklubb satte nytt rekord i antal tandem på ett år, 3 197 tandempar fick känna på hur ett frifall från 4 000 meter känns. Den största anledningen till att det gjordes så många hopp i Sverige under 2013 var helt enkelt att solen sken oftare än vanligt.

Fler elevhopp

Antalet elevhopp ökade med 18 procent jämfört med 2012. Detta trots att ande-

forts. på sidan 12 ➤

Antal hopp 2013

	Alla	A-D	E-konv.	E-AFF	E-total	Tandem*
AFSK	0	0	0	0	0	0
FGCC	18	8	0	0	0	2
FK Aros	14759	8944	0	423	423	5390
FKCG	12778	9439	0	621	621	2718
FKD	3539	2789	306	0	306	432
GOF	684	451	0	45	45	163
HFSK	1002	597	0	35	35	370
LFK	4228	3262	272	4	276	676
NYFK	1648	1204	0	68	68	376
SF	31925	23913	0	727	727	6394
SFF Org	520	500	0	0	0	0
SFK	9321	7873	237	257	494	860
Småland	3159	2717	0	76	76	366
SUFK	1335	978	0	52	52	305
SYD	5441	4243	0	258	258	940
SÖFK	1948	1430	225	0	225	287
UFK	2079	1445	0	82	82	548
VFK	0	0	0	0	0	0
ÖFSK	1210	870	266	0	266	64
ÖFK	0	0	0	0	0	0
SFF-tot	95594	70663	1306	2648	3954	19891

* pilot och passagerare = två personer

Typ av hopp i procent per klubb

Klubb	A-D	E-konv.	E-AFF	Tandem	Uppvisning	Tävling
AFSK	0	0	0	0	0	0
FGCC	44%	0%	0%	11%	44%	0%
FK Aros	61%	0%	3%	37%	0%	0%
FKCG	74%	0%	5%	21%	0%	0%
FKD	79%	9%	0%	12%	0%	0%
GOF	66%	0%	7%	24%	4%	0%
HFSK	60%	0%	3%	37%	0%	0%
LFK	77%	6%	0%	16%	0%	0%
NYFK	73%	0%	4%	23%	0%	0%
SF	75%	0%	2%	20%	0%	3%
SFF org.	96%	0%	0%	0%	4%	0%
SFK	84%	3%	3%	9%	1%	0%
Småland	86%	0%	2%	12%	0%	0%
SUFK	73%	0%	4%	23%	0%	0%
SYD	78%	0%	5%	17%	0%	0%
SÖFK	73%	12%	0%	15%	0%	0%
UFK	70%	0%	4%	26%	0%	0%
VFK	0%	0%	0%	0%	0%	0%
ÖFSK	72%	22%	0%	5%	1%	0%
ÖFK	0%	0%	0%	0%	0%	0%

CYPRES 2
alltid pålitlig

forts. från sidan 11

len AFF-hopp var större än alla tidigare år. I AFF-utbildningen ska eleven göra tio godkända hopp och i den konventionella utbildningen 24 godkända hopp.

Anmärkningsvärt är att av Östersund fallskärmsklubbs totala antal hopp är 22 procent elevhopp. I stort

sett hamnar alla andra klubber under tio procents gränsen i andel elevhopp.

Medlemsantalet konstant

Antalet medlemmar har mer eller mindre varit konstant de senaste åren, strax över 1 500 aktiva hoppare. Man ser en liten ökning i antal förnyade B-D licenser medan antalet förnyade A-

licenser blir färre. Detta speglas i det sjunkande relevantalet som dock stannat av och de senaste tre åren har Sveriges klubbar varje år tagit emot cirka 360 nya hopp sugna elever.

Klubbarnas utmaning ligger nu i att i större uträkning behålla eleverna och nyblivna A-certare till kommande säsong.

St

Typ av hopp, alla klubbar

År	A-D	Elev	Tandem
2003	83%	9%	8%
2004	84%	8%	9%
2005	83%	7%	10%
2006	83%	6%	11%
2007	82%	7%	12%
2008	82%	6%	13%
2009	78%	6%	16%
2010	75%	7%	18%
2011	76%	4%	20%
2012	76%	4%	20%
2013	74%	4%	21%

Typ av elevhopp

År	Totalt	Konv.	AFF
2009	4095	50%	50%
2010	4935	50%	50%
2011	3206	38%	62%
2012	3356	38%	62%
2013	3954	33%	67%

Antal medlemmar i SFF

År	Alla	Förnyade B-D	Förnyade A	Nya elever
2009	1510	624	319	567
2010	1579	869	225	485
2011	1512	981	176	355
2012	1506	945	200	361
2013	1540	1005	170	365

Antal fallskärms hopp i klubbarna, 2003-2013

Klubb	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Skillnad 2012-2013
AFSK	906	717	856	754	420	376	65	0	0	0	0	-18%
FGCC***	-	-	-	-	-	-	0	4	64	22	18	+63% flest sen 2005
FHS	915	2664	3205	2971	2715	2939	2445	1817	2061	1936	3159	+17% rekord
FKA	8718	6778	7574	11274	8799	9951	11156	10459	13554	12595	14759	-6%
FKCG	11113	8387	13638	15362	12392	5164	11043	10875	13611	13524	12778	+1%
FKD	4891	3509	2313	2873	2815	3375	4186	4739	5037	3500	3539	+44%
FRI**	7293	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+57% flest sen 2005
GOF	780	250	209	474	1000	124	236	291	261	476	684	+57%
HFSK	1865	1705	1725	1559	282	67	734	535	605	639	1002	+57% flest sen 2005
LFK	3477	4790	5116	1851	1486	2475	1839	2021	2272	2692	4228	+57% flest sen 2005
LUFK**	177	1294	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NYFK	4172	4472	4237	3340	2855	4251	2858	1815	1394	n/a	1648	+30% rekord
SF	30587	27240	30562	30098	26236	28576	15666	22969	25061	24563	31925	+4%
SFF org*	0	10989	354	661	905	0	4111	1805	500	500	520	-2%
SFK	12710	7230	5545	10815	10446	8395	5708	5720	6836	9523	9321	+22%
SUFK	1518	1990	2051	2153	2072	1146	522	380	1463	1684	1335	+244%
SYD	4194	4028	4548	3553	3515	3777	6320	3703	4229	4449	5441	+75% andra gången över 2000
SÖFK	4109	1385	4344	4104	1515	3198	3458	2377	0	567	1948	+74%
UFK	1508	1428	1016	589	1406	1249	1374	1192	1119	1187	2079	+74%
UoH**	0	25	0	0	0	0	248	-	-	-	-	-
VFK**	1106	1221	213	0	185	2576	-	-	-	-	-	-
ÖFK	2818	1533	1629	1564	657	687	1434	1666	1966	1114	0	+74%
ÖFSK	2232	1448	1190	905	1006	2161	975	792	1236	697	1210	+20%
Alla klubbar	105089	93083	90349	94900	80707	80487	74378	73160	81271	79668	95594	+20%

* Under "SFF org." har samlats Herculesböglet, Skycamp, internationella hopp samt upplösta FKS.

** Klubben har numera ingen verksamhet. *** Klubben bildades 2009.

statistiken

reservdrag och skador 2008-2013

Vi hoppade inte bara mer fallskärm under 2013, antalet reservdrag och skador var också lägre än tidigare år. 2013 kommer att gå till historien som ett mycket bra hoppår!

Text Tomas Almbo
Foto Elof Wecksell

För att få en bättre bild av incidenter och skador har riksinstruktören Petter Alfsson-Thoor gått igenom alla "röda" rapporter under perioden 2008-2013. Detta för att få en mer samlad och tydligare bild.

Under perioden skrevs totalt 687 rapporter – 480 reservdrag och 207 skador. Ett par saker som sticker ut är att nybörjare i förhållande till antal hopp är överrepresenterade i skadestatistiken och att det är skillnad i förhållandet antal hopp och typ av felfunktion.

Reservdrag

De två överlägset största anledningarna till att vanliga hoppare drar reserven är snodd eller trassel. Ser man till tandem är trassel den överlägset största anledningen till reservdrag.

Däremot skiljer sig felfunktioner åt beroende på antalet hopp. Hoppare i kategorin 0-500 hopp har trassel som huvudorsak till reservdrag. Vad det beror på är svårt att säga, men en orsak kan vara kunskapsbrist, det vill säga dåliga packningar. I kategorin

500-1 500 hopp är istället snodd den främsta orsaken till att dra reserven.

Elever är fortfarande den kategori som drar reserven oftast, 374 hopp per reservdrag. Elever som går konventionell kurs drar reserven dubbelt så ofta som en AFF-elev. Orsaken till det är instabilitet vid drag av huvudfallskärmen. Konventionella elever aktiverar även AAD oftare än AFF-elever på grund av uteblivna eller låga drag. Petter Alfsson-Thoor anser att det finns starka argument för att bygga bort automat- och manuell utbildningshopp där instabila drag riskerar att försätta elever i livsfara.

Tandem utlöser reserven en gång på 780 hopp. Slås alla kategorier samman under åren 2008-2013 gick det 889 hopp per reservdrag, där siffran för 2013 var 1370 hopp.

Skador

De senaste sex åren har vi skadat oss i snitt en gång var 2 000 hopp, under 2013 var den siffran 3 861 hopp. Elever och hoppare med A-licens är överrepresenterade i skadestatistiken, spe-

ciellt hoppare som har 11-30 hopp.

Tittar man närmare på denna grupp och specifikt på orsaken missbedömd landning eller utelandning hittar man något intressant. Tio av elva hoppare hade här kalottstorlekar som legat under den rekommenderade storleken, men inom den tillåtna.

Den största orsaken till att vi skadar oss är missbedömning av flär / landning. De hoppare som skadat sig allvarligt är de som högfartslandar eller gjort en låg sväng. Det är nästan tjugo gånger större risk att skada sig för livet om man misslyckas med en högfartslandning jämfört med övrig hoppning.

Underliga incidenter

Bland alla rapporter hittas ibland incidenter som sticker ut lite extra. I ett fall fick en hoppare limbrott på alla linor utom fyra. Ett annat exempel är ett flygplan som nästan flög ikapp en wingsuithoppare.

Men den kanske märkligaste incidenten under 2013 kunde du läsa om förra numrets "Nära ögat" – en turkey som landade på en älg.

Antal reservdrag och skador 08-13

År	Reservdrag	Skador
2008	101	33
2009	62	34
2010	90	41
2011	85	44
2012	79	32
2013	62	22

Reservdrag och skador, per klubb 2013

Klubb	Reservdrag	Skador
SFK	12	4
SF	11	3
LFK	9	2
FKCG	6	5
FKA	6	4
SYD	4	0
FKD	4	0
GOF	3	0
ÖFSK	2	2
FHS	2	1
SÖFK	1	0
ÖFK	1	0
NYFK	0	1
HFSK	0	1
SUFK	0	1
UFK	0	0

Topp 5 orsaker till reservdrag 08-13

Orsak	Antal
Snodd	163
Trassel	160
Packläsning	44
Styrhandtag	39
Baglock/streamer	23

Antal skador per kategori

Kategori	2008-2013	2012	2013
Elev	39	11	6
A-cert	46	6	6
B-cert	9	4	0
C-cert	23	0	1
D-cert	48	7	7
T-pax	10	2	1
T-pilot	4	2	1
Totalt	207	32	22

Orsak skador 08-13

Orsak	2008-2013	2012	2013
Frifall	43	8	3
Missbedömd flär/landning	99	16	11
Utelandning	16	4	2
HF-Landning	25	2	3
Låg sväng	11	0	4
Övriga	3	2	1
Död	1	0	0

Brutna ben och allvarliga skador 2013

Orsak	Lindrig	Fraktur	Allvarlig fraktur
Frifall	3	0	0
Missbedömd flär/landning	9	2	0
Utelandning	1	1	0
HF-Landning	1	0	2
Låg sväng	1	2	1